

Internationella rapporten 2020

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Gård & Djurhälsan deltar i InterPIG, ett internationellt nätverk. InterPIG bildades redan 2002 och initiativtagare till gruppen var forskare och rådgivare från Danmark, Frankrike, Nederländerna, Storbritannien och Tyskland. Sverige kom med som aktiv deltagare redan efter några år, då med Svenska Pig som representant. I nätverket jämförs produktionsresultat och ekonomiska parametrar från medlemsländernas grisproduktion. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor kopplade till grisnäringen i respektive land.

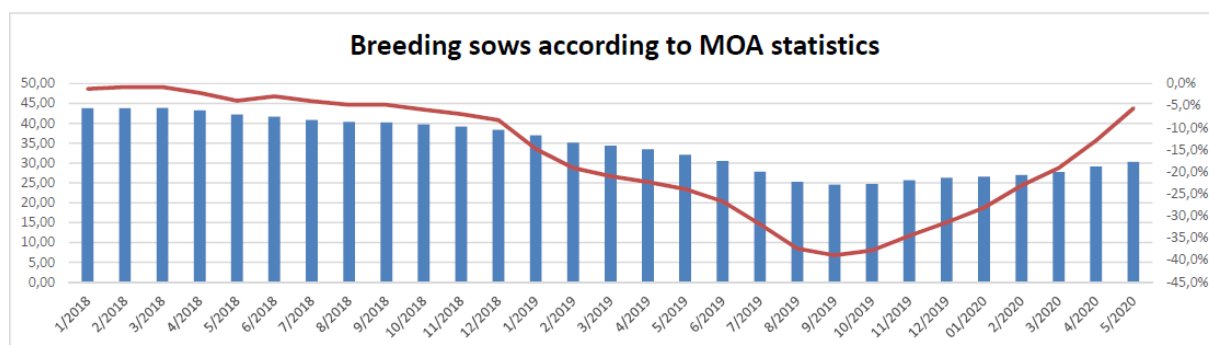
Från och med 2009 har det årligen publicerats en svensk "Internationell rapport". I årets rapport redovisas produktionsresultat och ekonomiska jämförelser från 2019 samt resultatutvecklingen 2015–2019.

Följande länder är medlemmar i InterPIG: Belgien, Brasilien, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern, USA och Österrike.

Produktionsekonomi och marknad

Den aktuella sammanställningen av InterPIG-resultaten omfattar produktionsåret 2019. Det har hänt mycket på den internationella grismarknaden sedan dess. Den afrikanska svinpesten (ASF) fortsätter att påverka marknaden. Efter den extremt kraftiga minskningen av Kinas produktionsvolym under 2018–2019 så har det börjat ske en återhämtning.

Inventering av den kinesiska grispopulationen (figur 1) visar att suggbeståndet ökar snabbt. Förklaringen till att det skett såpass snabbt är att man betäckt upp slaktgrisgylltor i stor utsträckning. Cirka 40–50 % av dessa ska ersättas inom kort, vilket i sin tur medfört en rekordstor import av avelsdjur, särskilt från Frankrike.

Figur 1. Utvecklingen av antalet modersuggor i Kina, baserat på inventering i maj-20. Den röda linjen visar den procentuella jämförelsen mot 2019. Staplarna visar antal miljoner inventerade modersuggor, månad för månad.

Källa: CAAS (Chinese Academy of Agricultural Sciences)

Även om produktionsvolymerna fortsatt minska under det första halvåret 2020 (figur 2) så har förebyggande åtgärder och striktare föreskrifter för att förhindra nya utbrott av ASF tillsammans med historiskt stora stöd från den kinesiska staten bidragit till en återhämtning av grisproduktionen under den senare delen av 2020.

Många av de äldre grisproduktionsanläggningar som stängdes ned på grund av ASF har avvecklats och ersätts i snabb takt med nya och betydligt större produktionsanläggningar. Det byggs även nya slakterier med större kapacitet (bild 1).

	1 quarter	2 quarter	3 quarter	4 quarter	Total 2020
Slaughtered pigs	13129	9116	10373	13532	50125
	-30.3%	-27.1%	7.7%	0.7%	-7.9%

Figur 2. Utveckling och prognos för slaktvolym i Kina, 2020 (räknat i 1000 ton griskött) jämfört mot 2019.

Källa: CAAS (Chinese Academy of Agricultural Sciences)

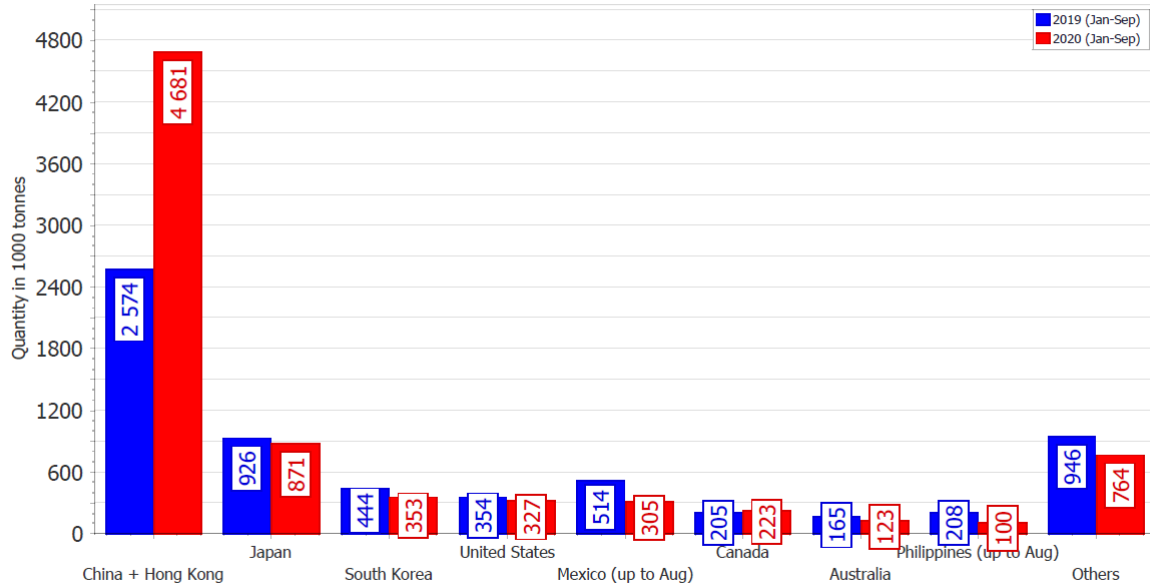
Bild 1. New Hope Liuhe, Beijing. Produktionsanläggning för grisar i 10 våningar, under byggnation, samt ett projekterat slakteri (Techbank slaughterhouse) med en planerad årlig slaktkapacitet på 5 milj. grisar

Covid-19-pandemin har medfört att den kinesiska konsumtionen av griskött minskat. Gapet mellan tillgång på griskött och efterfrågan har inte blivit så stort som befarat inför 2020. Fortfarande är det dock så att importen varit mycket omfattande (se figur 3). Sammanställningen från Eurostat visar att exporten av griskött och grisprodukter från EU till Kina varit ännu större i år än 2019, i alla fall fram till september.

Men den starka prisuppgången som glädde europeiska grisproducerande länder i början på 2020 (figur 4), bland annat tack vare stora exportvolym till Kina, har kommit av sig. Istället har det blivit en prispress inom EU, då de ökade volymerna av griskött måste avsättas på annat håll och då till lägre priser. Till allt detta kommer att ASF sprider sig inom Europa, nu senast till Tyskland. Detta skapar ännu mer osäkerhet på marknaden.

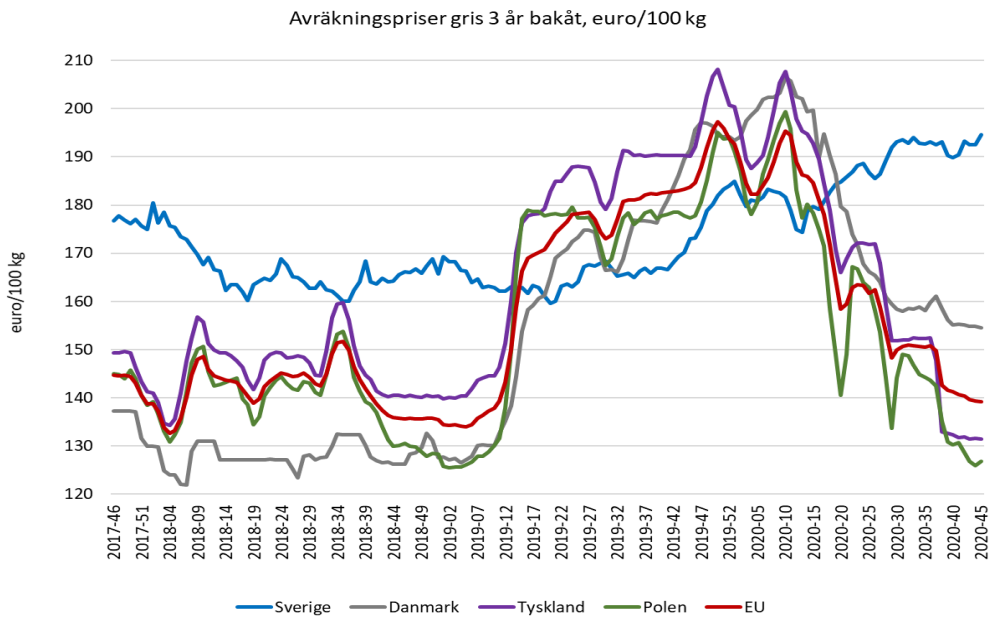
Mitt i all denna oro så ligger det svenska grispriset på en stabil och jämförelsevis hög nivå. Svenskt griskött har en stark hemmamarknad, och detta har förstärkt ytterligare under 2020. I och med coronapandemin har konsumtionsmönstret förändrats hos svenska konsumenter. Lunchätandet ute på restaurang har minskat och man äter i större utsträckning hemma. När den enskilda kunden inhandlar köttvaror i butik är man mer noggrann med att tänka på varans ursprung än när man äter på en lunchrestaurang.

Main World Importers of PIG Products (up to September)

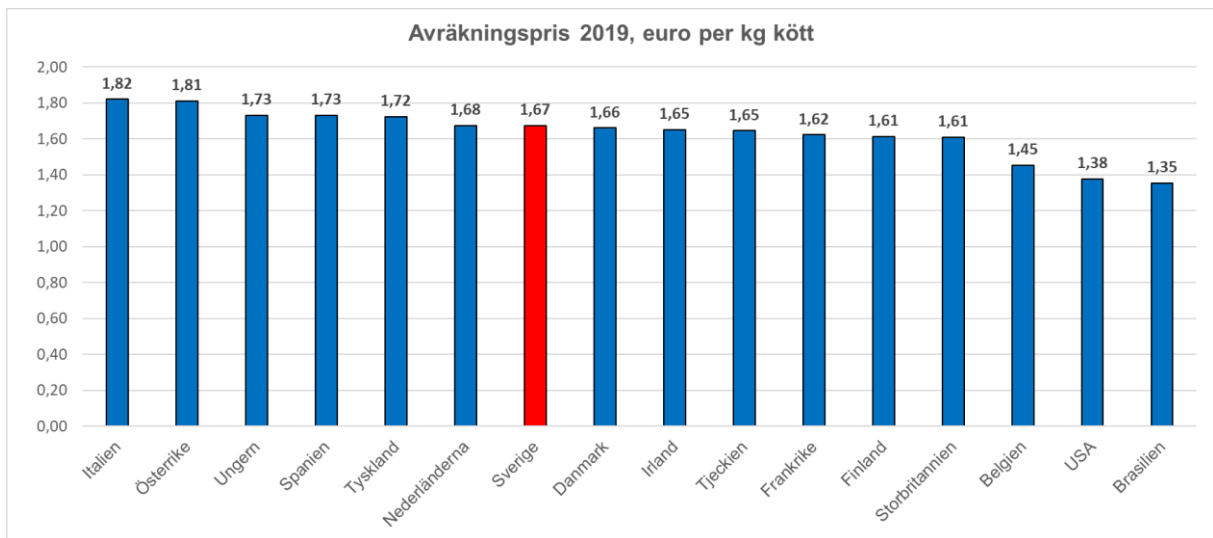
Source: Eurostat & IHS Markit/GTA

Figur 3. Huvudimportörerna av griskött och grisprodukter jan-sep 2019 och 2020. Källa: Eurostat

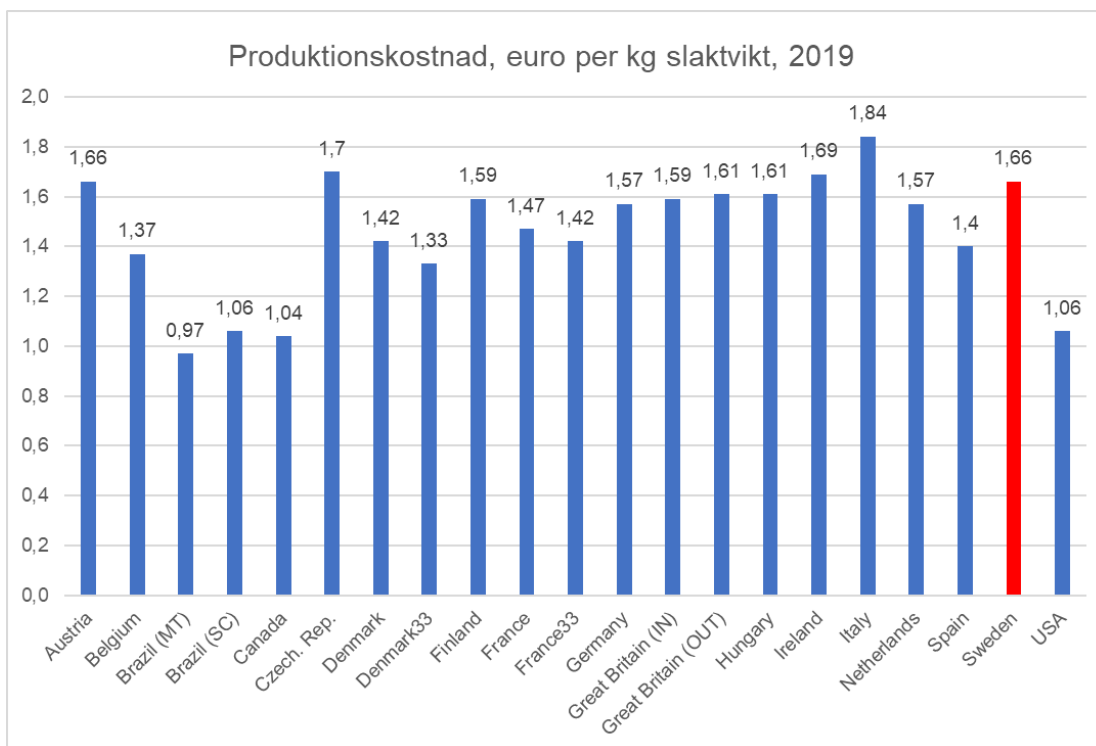

Figur 4: Avräkningspriser gris, 3 år bakåt, euro per 100 kg. Källa: Jordbruksverket

Under 2019 låg det svenska avräkningspriset på en medelnivå jämfört med övriga InterPig-länder (figur 5). Därefter har den svenska prisnivån haft en betydligt starkare utveckling än övriga länder (figur 4). Tittar man på produktionskostnaden per kg griskött så låg Sverige i den övre kvartilen under 2019, vilket följer samma mönster som tidigare år (figur 6). Det som påverkar de svenska produktionskostnaderna mest är högre byggkostnader och högre arbetskostnader. Så svenska grisproducenter behöver ha ett bra avräkningspris för att kompensera för den högre produktionskostnadsnivån

Figur 5. Avräkningspris 2019, euro per kg kött

Figur 6. Produktionskostnad 2019, euro per kg slaktvikt

Produktionsresultat

Tabell 1 visar en jämförelse av producerade grisar per sugga, räknat som födda, avvanda, sålda samt slaktade grisar per år. I absoluta tal så är resultatutvecklingen positiv för svensk smågrisproduktion. Det föddes 0,4 fler smågrisar per sugga år under 2019 än året innan, och det vandades av 0,4 fler grisar per år. Den uppgången är framförallt en effekt av ny genetik och avelsframsteg. Detta är i och för sig inget unikt för Sverige, ny genetik och avelsframsteg gynnar alla grisproducerande länder (figur 7 och 8). Ska det ske ett verkligt lyft för svensk smågrisproduktion jämfört med andra så måste smågrisdödligheten ned.

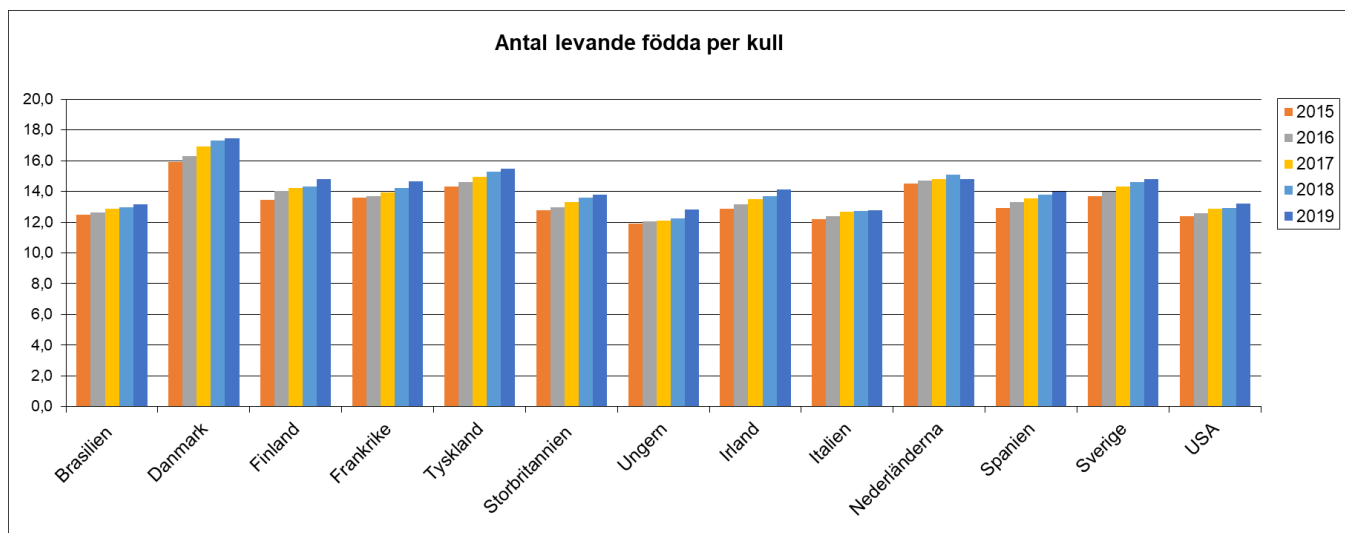
Men det går att skönja små positiva tecken i kommande produktionsled. Den negativa skillnaden mellan Sverige och övriga länder i antalet sålda respektive slaktade grisar per sugga och år har minskat något. Flera länder kämpar med ökande dödlighetstal i tillväxt- och slaktgrisledd, samtidigt som Sverige ligger kvar på en extremt låg dödlighet från avvänjning och fram till slakt (figur 9).

Tabell 1. Antal producerade grisar per årssugga år 2019

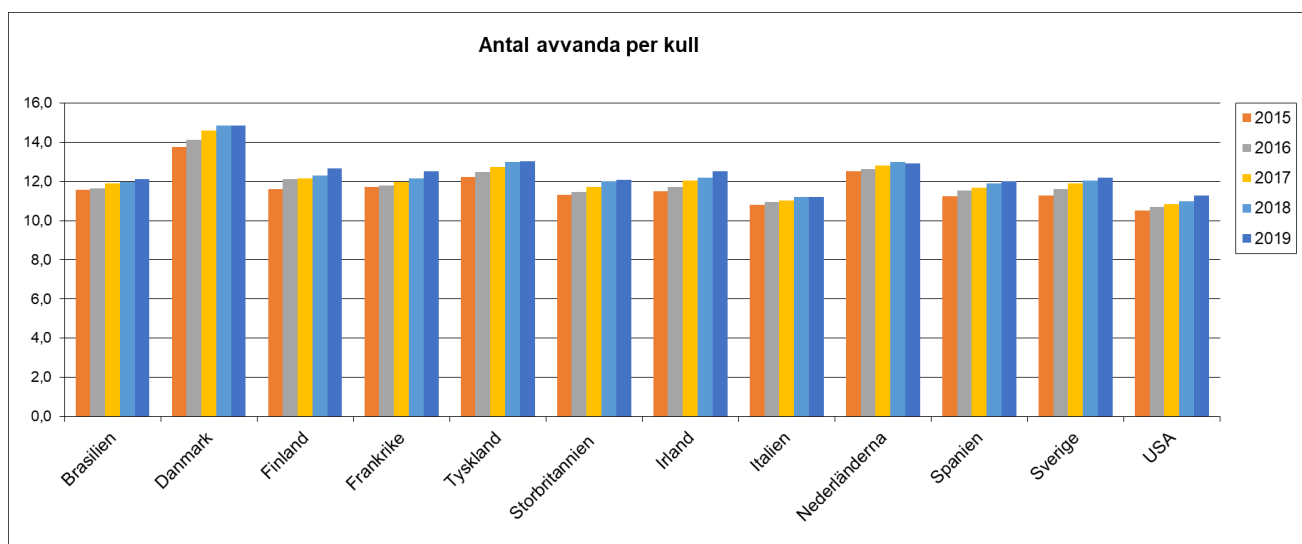
	Antal födda grisar	Antal avvanda grisar	Antal sålda smågrisar	Antal slaktade grisar
Österrike	29,3	25,3	24,5	24,0
Belgien	32,6	29,0	27,7	26,8
Brasilien	30,5	28,1	27,5	26,9
Kanada	29,9	25,3	24,8	24,0
Tjeckien	34,5	30,9	29,6	28,9
Danmark	39,4	33,6	32,4	31,3
Finland	33,3	28,5	27,8	27,0
Frankrike	34,4	29,4	28,6	27,5
Tyskland	35,7	29,9	29,0	28,2
Storbritannien	31,3	27,5	26,4	25,5
Ungern	30,3	27,8	27,2	26,6
Irland	32,2	28,6	27,7	27,0
Italien	28,3	24,9	23,8	23,2
Nederländerna	34,5	30,1	29,4	28,7
Spanien	32,0	27,6	26,1	25,1
Sverige	33,0	27,2	26,6	26,2
USA	32,7	27,9	26,8	25,5
MEDEL	32,6	28,3	27,4	26,6
Differens 2019: Sverige jmf mot InterPIG´s medelvärde	0,4	-1,1	-0,8	-0,4

Differens 2018: Sverige jmf mot InterPIG´s medelvärde	0,3	-1,1	-1,5	-0,5
--	------------	-------------	-------------	-------------

I resultatuppföljningen för svensk grisproduktion borde man lägga större fokus på måttet ”antal slaktade grisar per sugga och år”. Det är först då som man får en uppfattning om hela produktionskedjans effektivitet och konkurrenskraft.

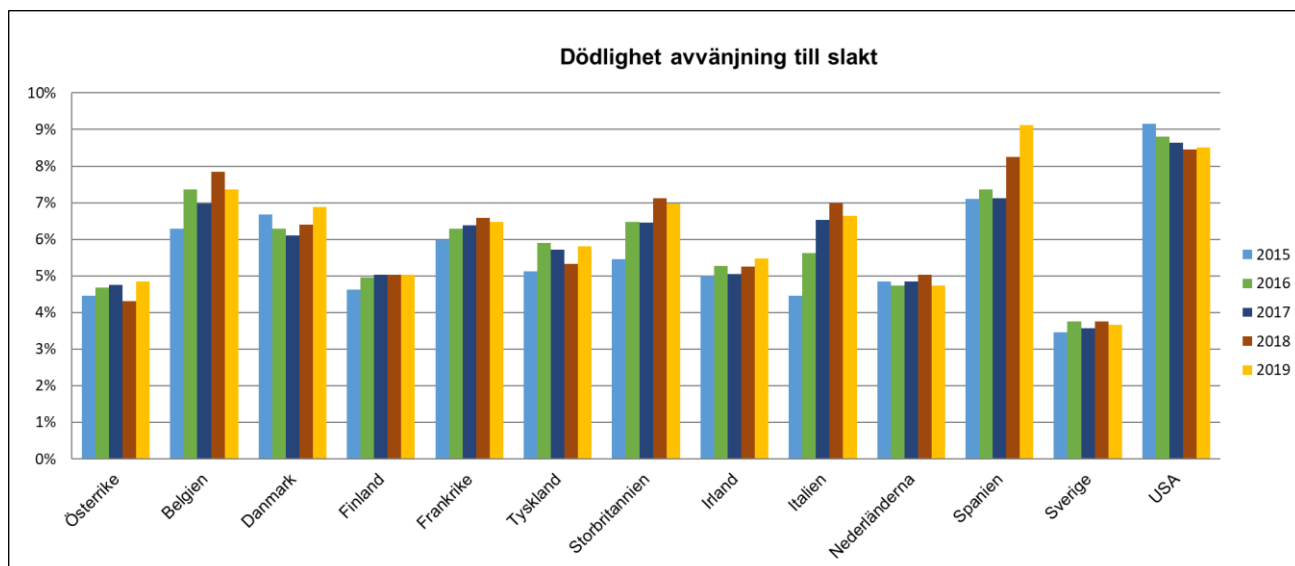

Figur 7. Antal levande födda per kull 2015–2019

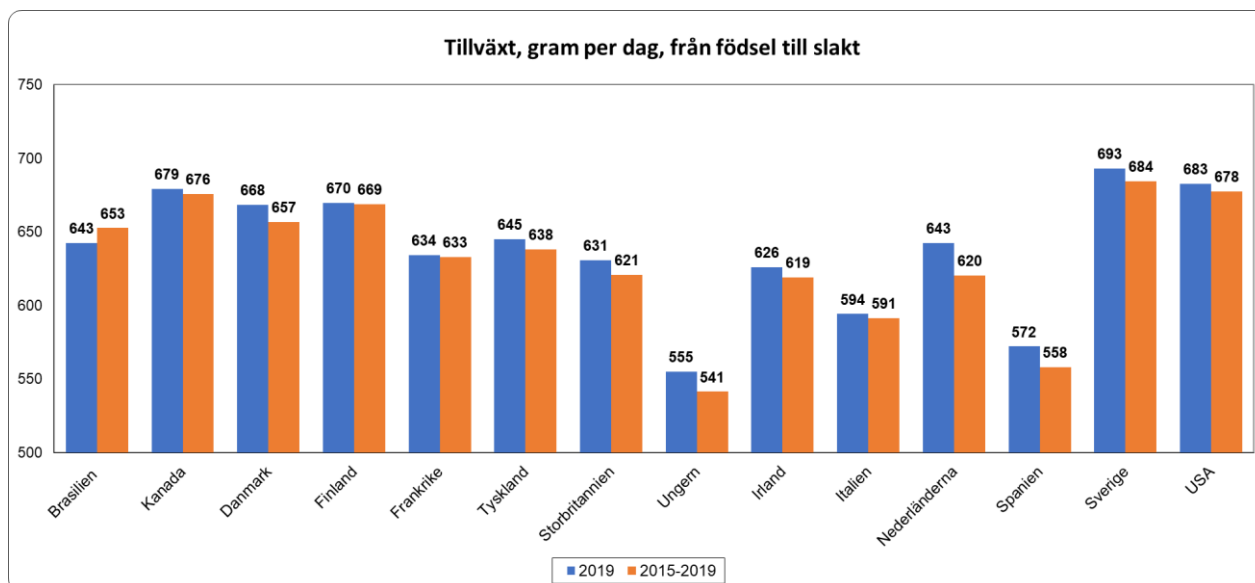
Figur 8. Antal avvanda per kull 2015–2019

Den förbättrade lönsamheten inom svensk grisproduktion tack vare höga avräkningspriser de senaste åren har inneburit ett ökat intresse för nyinvesteringar. Visserligen från en väldigt låg nivå på grund av många år med svag lönsamhet. Men med nya moderna stallar som har grisionsavdelningar som är arbetsrationella och med boxar som erbjuder en optimal miljö för smågrisen inklusive golvvärme och tak över smågrishörnan samt bra system för tillskottsutfodring så borde det finnas bättre förutsättningar att minska smågrisdödligheten i framtiden.

Figur 9. Dödlighet i %, avvänjning till slakt, 2015 – 2019

Om nu den höga dödligheten under ditiden är den svaga punkten bland de svenska resultatmåten, så är den låga dödligheten i tillväxt- och slaktgrisled samt den höga dagliga tillväxten den svenska grisproduktionens starka sidor. Så har det varit under en lång följd av år. Båda resultatmåten är en avspegling av hur viktigt ett gott hälsoläge och ett lågt smittryck är för att få en vital gris, som tillåts använda sin genetiska potential för daglig tillväxt och fodereffektivitet.

Figur 10. Tillväxt per dag från födsel till slakt

I tabell 3 finns en sammanställning över insättningsvikter och levande vikt vid slakt i InterPig-länderna. De svenska slaktgrisarna är relativt tunga vid slakt, det är endast Kanada, Finland, USA och Italien som har tyngre grisar. Skälet till att de italienska grisarna är så mycket tyngre vid slakt är att de föds upp för produktion av bland annat lufttorkad skinka.

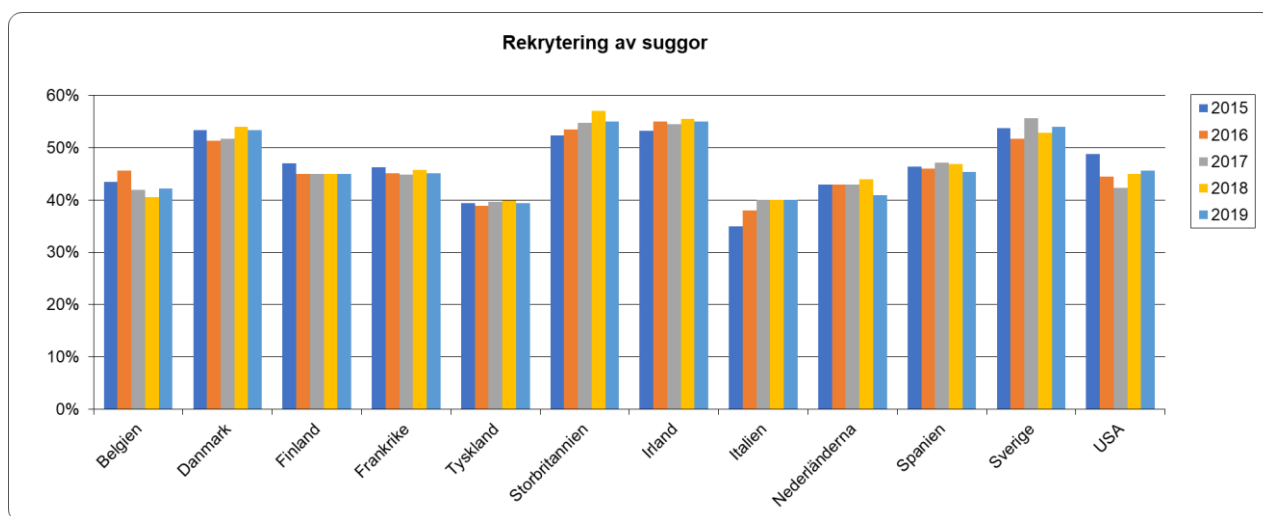
Tabell 2. Insättningsvikter och levande vikter vid slakt i InterPIG-länderna 2019.

2019 Vikt vid:	insättning/ förmedling	slakt
Österrike	32,3	121,5
Belgien	23,1	116,1
Brasilien	21,9	120,0
Kanada	30,0	130,1
Tjeckien	28,4	119,0
Danmark	30,2	114,8
Finland	30,1	122,8
Frankrike	30,1	120,8
Tyskland	30,0	122,3
Storbritannien	36,5	110,5
Ungern	22,5	115,0
Irland	37,9	113,5
Italien	31,2	170,0
Nederländerna	25,0	122,3
Spanien	18,7	115,0
USA	23,6	128,0
Sverige	31,1	122,7

Förutom resultatmättet slaktade grisar per sugga och år, så finns det ytterligare ett mått som det talas för lite om inom svensk grisproduktion, nämligen rekryteringsnivån (figur 11).

Rekrytering av nya djur är nödvändigt för att bibehålla produktionen, men också för att få med sig det årliga avelsframsteget in i besättningen. Men oplanerad utslagning av alltför unga suggor, på grund av till exempel juver- eller benproblem eller utebliven dräktighet, innebär att djur slås ut i förtid, trots att de borde vara kvar. Dels har de en genetisk kapacitet som ligger över besättningens genomsnitt, dels för att de inte hunnit ”betala av” sin rekryteringskostnad.

Jämfört med många andra länder inom InterPig så ligger Sverige på en hög rekryteringsnivå. Sverige låg på 54 % under 2019, medeltalet för samtliga länder i gruppen var 46 %. Vi behöver lägga mer fokus på att få hållbara suggor med en hög livstidsavkastning.

Figur 11. Rekryteringsnivå i %, 2015 – 2019

Det finns också en annan aspekt på detta med hållbara suggor, nämligen grisarnas klimatavtryck. Mängden koldioxidkvivalenter per produktionsenhet är ett mått på klimatavtrycket. Produktionsenheten för gris är per kg kött. Ju högre produktionseffektivitet desto lägre klimatavtryck per enhet. Varje nyrekryterad gylta är ”improduktiv” i ett år innan hon bidrar med en kull grisar till produktionen. Hållbara moderdjur med en långvarigt hög produktion bidrar till ett minskat klimatavtryck.

Sammanfattning

Den redovisade sammanställningen av resultaten från InterPIG, visar att svensk grisproduktion fortfarande hävdar sig väl i en internationell jämförelse, både vad det gäller produktionsresultat och produktionsekonomi. Liksom tidigare år är smågrisdödligheten det produktionsmått som hämmar resultatutvecklingen mest. Nästa stora utmaning blir att öka hållbarheten på suggorna.

På samma sätt som ett långsiktigt och uthålligt arbete med förebyggande hälsovård under många år, bidragit till att vi har friska grisar med en extrem tillväxtkapacitet, så borde ett uthålligt och konsekvent arbete med att förbättra skötselrutiner och närmiljö för den lilla grisen till slut ge frukt i form av ökad smågrisöverlevnad.

Svensk grisproduktion har ett stort förtroendekapital att förvalta. Svenskt griskött har en mycket stark position på hemmamarknaden och den ska bevaras och försvaras. Bland annat genom att vi kan visa med siffror och IRL (”i verkliga livet”) att vi har friska grisar, som förbrukar minimalt med antibiotika och som presterar på toppnivå tack vare bra genetik, bra miljö och bra skötsel.

Internationella rapporten tas fram av Ingvar Eriksson, Gård & Djurhälsan,
på uppdrag av LRF Kött.